

Konferencija „Muziejus XXI a. – pokyčiai ir iššūkiai“

Miglė Kolinytė

2012-ieji Seimo nutarimu buvo paskelbti Muziejų metais. Pagrindinis Muziejų metų programos tikslas – atkreipti valstybės ir visuomenės dėmesį į muziejų vykdomą svarbią misiją saugoti kultūros bei istorijos vertybes ir šviesti visuomenę. Programos metu buvo vykdomi muziejinių vertybių išsigijimo, restauravimo, ekspozicijų atnaujinimo projektai ir muziejų mugės. Vienas iš paskutinių programos renginių – Lietuvos muziejų asociacijos ir Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Lietuvos nacionalinio komiteto Seime rengta tarptautinė konferencija „Muziejus XXI a. – pokyčiai ir iššūkiai“, vykusį rugsėjo 21 dieną.

Lietuvos Respublikos Seimo numatytas konferencijos tikslas buvo: suburti Lietuvos muziejuose dirbančius specialistus ir muziejų rėmėjus, pasidalinti Europos ir Lietuvos muziejų patirtimi, išvalgomis dirbant su visuomene, pristatyti gerosios praktikos pavyzdžius bei numatyti svarbiausius ateities iššūkius muziejų veikloje, aktualizuojant muziejaus vaidmenį ir įtaką socialinei, ekonominei ir kultūrinei visuomenės raidai. Konferencijos metu buvo siekiama paskatinti aktyvesnį bendradarbiavimą tarp muziejuose dirbančių specialistų ir jų veiklos sritį kurujančių įstaigų; aptarti aktualias muziejų veiklos

problemas ir galimus jų sprendimo būdus; ieškoti naujų muziejų veiklų plėtojimo formų. Konferencijoje dalyvavę Lietuvos ir užsienio pranešėjai aptarė muziejų plėtros galimybes, problemas ir nubrėžė veiklos tikslus.

Apie pusantro šimto dalyvių-pranešėjų ir klausytojų sulaukusi konferencija prasidėjo Lietuvos Respublikos kultūros ministro Arūno Gelūno, Seimo narės Dailios Teišerskytės bei Lietuvos muziejų asociacijos prezidento Raimundo Balzos sveikinimo žodžiais. Pirmąjį pranešimą skaitė Nacionalinio Amerikos istorijos muziejaus Smithsonian instituto direktorius emeritas dr. Brentas D. Glassas. Savo pranešime „Ateities muziejus: išgyvenimo strategijos“ jis išskėlė pagrindines muziejų problemas: kaip išlaikyti muziejus ir padaryti juos patrauklius lankytojams. Pranešėjas pasiūlė ir dešimt strategijų muziejų problemoms spręsti: svarbu turėti lyderių, kurie sutelktų muziejaus veiklą, privalu atidžiau vertinti kolekcijas, planuoti renginius ir plėtoti partnerystę. Anot jo, muziejų vadovai turi koncentruotis į kompetentingos, profesionalios komandos subūrimą. Prezidentės patarėja Rūta Kačkutė savo pranešime „Muziejus kaip atvira institucija“ įvardijo šiai dienai aktualią problemą – muziejų darbo lai-

ką. Buvo pasiūlyta jį pakeisti į patogesnę visą darbo dieną dirbantiems žmonėms. Kita problema – savanorių ir edukacinių programų trūkumas, aktyvesnė veikla sudomintų lankytojus. Doc. dr. Nastazija Keršytė ir dokt. Mindaugas Kelpša pristatė savo tyrimą „Nacionalinė muziejų politika: valdymo kaita, integracinės strategijos tinklaveikos visuomenėje tarp savo ir kitų patirties“. Pranešime buvo apibendrinta valdymo analizė, pateiktos muziejų vertinimo ir audito išvados.

Dauguma konferencijos pranešėjų kalbėjo apie finansavimo trūkumą ir kitas su juo susijusias problemas. Doc. dr. Rimvydas Laužikas akcentavo socialinio pagrindo būtinybę. Jis pabrėžė, kad muziejai negali priklausyti vien nuo pasaulinės

finansinės padėties, nes svarbiausias yra socialinis kapitalas. Jo pagrindu gali klostytis sėkminga tolesnė muziejų veikla.

Konferencijoje buvo aptartos ir kitos temos: „Muziejus globaliame pasaulyje“ ir „Lietuvos muziejai – 200 metų kelias“. Kalbėta apie muziejų kaip socialinio įkvėpimo šaltinį (Charalampos Chaitas), „Muziejų kelio“ patirtis ir perspektyvas (Olga Žalienė) ir kt. Diskusijos metu buvo svarstoma apie tai, kokių muziejų reikėtų Lietuvoje.

Šiandien muziejams trūksta ne tik finansinės paramos, bet ir socialinio bagažo, iniciatyvių pagalbininkų bei savanorių. Kad ir kokių problemų turėtų šios kultūros įstaigos, jos labai reikalingos visuomenei, jos narių lavinimui ir ugdymui.